

Moje, tvoje, naše more

Plima

Gledali smo zimu kako dolazi u grad kojem nijedan od nas nije pripadao.

Šalica kave bila mi je topla među prstima. Mirisala je na začine - kardamom i cimet, miks na koji sam se naučila tek po dolasku u hladniju zemlju, navika koja je rođena i umrla u tih nekoliko hladnih mjeseci koje smo proveli zajedno.

Sjedili smo u tišini, naslonjeni jedno na drugo. Ručno napravljen kalendar na zidu, tih, šaren i prijeteći, nadvio se na nas kao podsjetnik da će sutra ipak doći, kao što je došlo i danas, i jučer, i svaki dan proteklih pet mjeseci. Još tjedan dana. Još malo.

“Nedostajat će mi ovo.” Glas mi je viši kad pričam na engleskom. Riječi zapinju na nepcu ovako rano ujutro unatoč stalnoj uporabi, unatoč brušenju slogova i grubih tonova i onog prokletog, pretvrdoga “r” zbog kojeg se izvorni govornici okreću na ulici, koji otkrivaju da sam *strana*. Inače bolje skrivam svoj naglasak.

Ali “inače” nije sedam dana do rastanka, pa si mogu oprostiti trenutačnu nesavršenost.

Ruke oko mene stegnu se čvršće. Miris mora i začina pomiješa se s kardamomom, i na tren me preplavi toplina. *“I meni. Uvijek smo samo poziv daleko, znaš?”* kaže, i osjetim kako se nasmiješio pored moga uha.

Govorimo “trećim jezikom”, nas dvoje. Nijednome od nas nije prirodan - izbrušen je i oblikovan, s čudnim utorima na mjestima na kojemu nedostaju riječi. On zna pojmove iz društvenih igara, ja iz opskurne književnosti. Njemu dobro idu ekstravagantni pridjevi, a meni metafore i pjesničke slike. Nijedan od nas ne zna reći “dunja”, iako znamo kako se kažu na oba naša jezika. Gradimo, zamijenjujemo. Nekad se razumijemo samo pogledom. Mogu predvidjeti što će odgovoriti u razgovorima. On se potrudi da me svako jutro nasmije bar jednom. Imamo rutinu.

Promjena dolazi brže no što smo se nadali.

“Misliš da ću te moći posjetiti, oko Uskrsa?”

“Naravno.”

“Dobro.”

Učimo. *Dobar dan. Doviđenja. Kako si? Dobro. “Dobro.”*

Moje riječi zvuče strano na njegovom jeziku. On se nasmiješi kad govorim, i dah mu je topao pored mog uha. *Zvučiš neobično*, kaže. Ne pripada mi, taj jezik.

Volim ga slušati kako govori, kad razgovara s obitelji ili je izgubljen u mislima. Glas mu je drugačiji, mekši na način koji ne mogu objasniti, prebrz i dalek. Nepoznat. Nekad zatvorim oči, i slušam ga iz druge sobe. Znam da i on to čini. Nasmiješi se svaki put kad prepozna koju riječ. Moj je jezik grub, odsječan, i reže mu jezik na neobičnim mjestima. Strašno ga bune slavenska slova. *S kapicom*, kaže. *Nedostaje vam samoglasnika*. Ne čuje razliku između c, č i ć. Njegov prvi jezik mekši je, puteniji. Njegova se “f” kotrljaju drugačije od mojih, a “g” mi steže grlo i guši kada govorim. Zvuči kao klokot mora, nešto staro i puno i melodiozno, i na njegovim usnama dobija oblik, smisao.

Koji put otkrijemo sličnosti u jezicima. *Pita. Drama*. Koji put se smijemo različitostima. *Zebra. Teatar*. Vježbamo izgovor. *Gimanzija*. Ispitujemo. *Čaj*.

Ovo mjesto miriše na nas.

Cimet i kardamom i čajeve. Knjige i tamnu čokoladu, i zabrinjavajuće količine kave u svim oblicima i okusima. Papir i soja sos i trag masline i slatke jabuke. Hladni prsti, i toplina tijela. *Mi*. Moja ljubav ima tamnu kožu, opaljenu suncem. On potamni - ja pocrvenim. Zajedno izgledamo pout stare fotografije - crnobijeli i nasmiješeni, negativ jedan drugoga.

“Još tjedan dana smo zajedno. I to nešto vrijedi.”

“Znam.”

“Nisi li sretna?”

“Ne znam koliko bih kave morala popiti da budem sretna kad razmišljam o tome..” Kažem mu. On se namršti, oči mu polete prema šalicama razasutima na stolu.

“Koliko vidim, zasad to nije tri.”

Nasmije se, i riječ mu se zakotrlja s jezika. Jedna od njegovih, toplijih riječi. S oblim “g”, koje se kotrlja u dnu grla. U ušima mi je šum mora, i miris sunca, i masline. On je dijete mora, i živi na obali.

Nikad nisam voljela more. Slano. Slano. Kao suze.

“Još sedam dana.”

Oseka

“Nije važno gdje si, nego s kim si”, kaže jedna naša stara narodna izreka. Kad me netko jednom davno pitao za prijevod i značenje, nervozno sam promrmljala nešto o domu i dugim putovanjima. Otišli smo prije nepunih mjesec dana. Dvadeset i šest dana, ako ćemo precizno. Svako svome moru, svako svojem domu.

Mladi smo, govorimo si, uvjeravamo se da je izbor naš. Ignoriramo stvarnost.

Vrijeme nam je bilo tek posuđeno. Životi su nam ne još točno naši. Fakultet, obveze, obitelj, posao. Udice ispod moje kože, sa stražnje strane pluća i srca, udice koje se nas oboje povlačile nazad. Više ne bole, sad kad sam se vratila nazad. Ali trebalo je manje od deset dana da me nove udice povuku u suprotnom smjeru.

Nedostaje mi.

Već godinama mi uvijek nešto nedostaje. Nekad obitelj. Nekad prijatelji. Nekad okus kave iz metalnog lončića i zvuk pruge vlaka u svako doba dana. Zvuk mog jezika, melodije pjesama čijih se riječi više ne sjećam. Udice me povlače gdje god da pođem. Osjećam kao riba. Plivam kao utopljenik. Držim glavu nad vodom, i nastavljam prema kopnu.

Miris mora ovih mi je dana uvijek u nosu. Sol i začini, masline i sunce. Toplina drugog tijela i sigurni zagrljaj. Smijeh i šale i grozno pjevanje i rezanci od riže i dijeljenje čaše s vodom.

Riječi "sigurna luka" u mojoj glavi poprima obrislice lica.

Vidjeli smo se, nakratko, ovog Uskrsa, na trenutak ili par dana, dovoljno dugo tek za šetnju po plaži koja je rezultirala transformacijom naše slike iz starinske crno-bijele u sliku u boji, u žarko crvenim licima koju smo potom mazali kremama i smijehom i grijali si hladne ruke na obrazima onog drugog. Dovoljno dugo za šalicu kave - ledenu, i gorku, kavu iz starog aparata koja je imala okus po paljevini i dugim noćima i glasnoj glazbi na balkonima.

"Živiš na kamenu okruženom morem" rekla sam mu. Okružena njegovim jezikom, njegovim morem, njegovom zemljom, riječ *dom* zaglušio je mrmor valova.

Trenutak, val, i ponovni rastanak.

Udice me povlače nazad u drugi dio stvarnosti.

Dijeli nas tek nešto više od 1000 kilometara - i vrijeme. Nekad je teško odlučiti što je od tog dvoje gore. Brojim kilometre na dobre dane, a dane i sate na loše. Udaljenost je relativna, naučila sam.

"Vratit ćemo se", obećanje, molba, mantra, ponavljam riječi i plivam. More ispod mene pulsira, duboko, bol koja ne nestaje ali je - tamo.

Volim zamišljati život kao knjigu. Poglavlja koja su prošla i tek dolaze, ona neispisana. Presavinate stranice i one s puno bilježaka - kojih se rado prisjećam. One koje još mirišu na tintu. One stare, na početku. Raspadaju se, njih se ne sjećam dobro.

Presavijam stranice koje spominju nas.

Želim da se moja knjiga raspada, rekla sam mu jednom. *Da bude izlizana, istrošena. Moja knjiga - život dobro proživljen.*

Između nas dvoje ja sam ta s morbidnijim pogledom na svijet. *Ima nečeg lijepog u raspadanju*, kažem, *nečeg tragično toplog u izgorijevanju.*

On je moje more, topao i hladan i postojan na način na koji ja nikad ne mogu biti. Energija mu pršti iz očiju. Na sve ima odgovor. Smijeh mu je dubok i osvježavajuć i misli duboke i glas mu je posve druga vrsta utapanja. Uz njega se ne bojim izgorjeti.

Ispisujem nove stranice.

Zamišljam svijet u kojem je svaki jezik moj, i prijatelji su mi na dohvat ruke, posvuda, uvijek.

Zamišljam šalice kave - tople i hladne, velike i male, u tisuću okusa i tisuću priča. Zamišljam naše ruke i tople obraze i hladne nosove i sunce na obzoru, more na stopalima, i vjetar na vrhovima prstiju. I osmijehe. Puno osmijeha.

Njegovo je more toplije, i u njemu žive meduze. Moje je more dublje plavo, s ježincima nabacanim po kamenitom dnu. Oba su mora slana. Oba su samo voda.

Nikad nisam voljela more, dok mi nije počelo šaptati o domu.

Ravnoteža

Uskoro.

Osjećam prolaz vremena kao vibraciju na vrhovima prstiju. Svijet se giba, i ja putujem s njim.

Uskoro dolazi.

Mir, oluja, naprijed, nazad, korak bliže pa dalje ovisno o mom raspoloženju i vremenskim uvjetima.

Promjena dolazi, udice mijenjaju smijer.

Dolazi.

Moje more otvara ruke, šušti, primamljivo podiže svoje obale. Čujem ga u ušima, miris mu se prenosi ulicama grada, ulijeva u oči sanjivoj djeci na prozorima škola, leti u uzdasima umornih radnika. Ljeto će. Naša mora ponovno se spajaju.

Toliko je toga što još ne znam, pomislim. Hoće li mu se svidjeti moje more, ovako izbliza, hoće li mu zvučati strano - i kako strano, zastrašujuće ili intrigantno? Hoće li ga njegov šum proganjati u riječima ljudi?

Bojim se, ali ne njega, nego nas.

U našu zemlju dolaze ljudi tamne kože, čiji jezik zvuči kao kamenčići u vodi. Meni zvuči poput zvečke, on je bubanj i ritam nekog drugog svijeta - ne razumijem ga, ali osjećam negdje u kostima. Ljudi na vijestima, bijeli i blijedi, misle da zvuči poput siktanja. Poput zmije prije skoka - opasno, prijeteći. Ne govore to naglas, ali oči su im ozbiljne.

Moja ljubav ima tamnu kožu i jezik mu zvuči staro, ali ne poput bubnjeva, i ne poput zmija. Njegov jezik zvuči staro i *slano*, kлокot mora i oblutci na plaži, savijanje grana i šuštav vjetar na topao dan.

Brzo, i pjevno, i *strano*.

Stoga se bojim.

Bojim se da će ljudi čuti njegov jezik i pomisliti na zmije, na šuštanje opasnosti umjesto na more. Tamna koža izaziva poglede. Brinem se da će ljudi u boji njegove kože vidjeti pijesak druge zemlje. U liniji čeljusti nazrijeti odraz drugog tla.

“Živiš na kamenu okruženom morem” rekla sam mu jednom. On se nasmijao. “Upravo si opisala zemlju. Cijeli svijet.”

Bila jednom djevojka koja nije voljela more, i dječak smeđih očiju, koji je mirisao na masline i sunce.

Nikad nisam vjerovala u takve priče. One su bile za druge, sretnije ljude. Za one koji su vjerovali da će se dogoditi njima.

I kad su se primili za ruke, ocean se prelio i postao jedno.

On dolazi, i mogu se nadati. Za nas. Za njega. Za novu plimu.

Zamišljam, i zamišljam osmijehe. Miris kave, i slike u boji. Korake u pijesku. Ispisane stranice.

Zamišljam da će ljudi na nama jednog dana namirisati isto more.

Zamišljam blage oči svijeta.

